

Med i en fotbollsklubb

- ger bredd elit?
- ger elit bredd?

av forsknings- och utvärderingsprojektet Ung livsstil i Sverige

Ulf Blomdahl	ulf.blomdahl@telia.com	tel. 070/ 665 11 21
Stig Elofsson	stig.elfsson@socarb.su.se	tel. 08/ 16 20 22
Linda Lengheden	linda.lengheden@gmail.com	tel. 0736/ 81 36 33
Magnus Åkesson	magnus.akesson@stockholm.se	tel. 08/ 508 27 638

www.facebook.com/unglivsstil1

Ger bredd elit och ger elit bredd?

Många har åtminstone sedan 1950-talet påstått att:

- elit ger bredd
- bredd ger elit

Färre har ställt sig tvivlande till påståendena

Ung livsstil granskar påståendena. Vi börjar med fotboll!

Undersökningarna Ung livsstil

- Nettourval, antalet svarande, svarsfrekvens

Högstadiet

Nettourval: 15 696. Antal svarande: 13 025. Svarsfrekvensen totalt: 83%.

**Andelen (%) killar i högstadiet som är med i en fotbollsklubb
i olika kommuner samt bästa herrlaget i varje kommun**

	Andelen <u>killar</u> som är med i en fotbollsklubb	Bästa <u>herr</u>laget i kommunen spelar i division
Lidingö	33	Div. 3
Sävsjö	29	Div. 4 elit
Kalmar	28	Allsvenskan
Jönköping	25	Allsvenskan
Malmö	25	Allsvenskan
Helsingborg	25	Allsvenskan
Värmdö	22	Div. 2
Stockholm	21	Allsvenskan
Huddinge	18	Div. 2
Haninge	18	Div. 3
Linköping	15	Div. 2.
Täby	14	Superettan

**Andelen (%) tjejer i högstadiet som är med i en fotbollsklubb
i olika kommuner samt bästa damlaget i varje kommun**

	Andelen <u>tjejer</u> som är med i en fotbollsklubb	Bästa <u>dam</u>laget i kommunen spelar i division
Sävsjö	20	Div. 3
Jönköping	16	Div. 1
Kalmar	16	Elitettan
Lidingö	15	Div. 2
Värmdö	13	Div. 3
Linköping	11	Allsvenskan
Huddinge	9	Div. 2
Stockholm	8	Allsvenskan
Haninge	8	Div. 3
Helsingborg	8	Div. 1
Täby	7	Div. 1
Malmö	6	Allsvenskan

Elit ger bredd!

- Finns inget i studien som talar för detta bland tjejer/damer
- Finns knappast något som talar för det bland killar/män

Bredd ger elit!

- Finner inga samband i studien

Ung livsstil. Undersökningarna 2014-2015

	Nettourval	Antal svarande	Svarsfrekvens. %
Stockholm 2014			
Mellanstadiet	2 563	1 879	73
Högstadiet	2 887	2 088	72
Gymnasiet	2 051	1 489	73
Malmö 2015			
Högstadiet	2 526	2 189	87
Linköping			
Högstadiet	1 499	1 141	76
Gymnasiet	2 000	1 419	72
Helsingborg 2015			
Mellanstadiet (2012)	1 017	797	78
Högstadiet	1 041	952	91
Gymnasiet	1 067	798	75
Jönköping 2015			
Mellanstadiet	910	856	93
Högstadiet	1 401	1 210	86
Gymnasiet	1 347	1 128	84

Ung livsstil. Undersökningarna 2012-2015

	Nettourval	Antal svarande	Svarsfrekvens. %
Huddinge 2015			
Mellanstadiet	1 001	853	85
Högstadiet	1 753	1 517	86
Gymnasiet	1 614	1 263	78
Haninge 2012			
Mellanstadiet	795	647	81
Högstadiet	712	515	72
Gymnasiet	631	444	70
Täby 2013			
Mellanstadiet	774	678	88
Högstadiet	733	647	88
Gymnasiet	1 396	1 101	79
Kalmar 2013			
Högstadiet	1 137	999	92
Värmdö 2015			
Högstadiet	665	550	83

Ung livsstil. Undersökningarna 2013-2015

	Nettourval	Antal svarande	Svarsfrekvens. %
Vallentuna 2015			
Högstadiet	573	507	88
Gymnasiet	276	204	74
Sävsjö 2013			
Mellanstadiet	143	131	92
Högstadiet	122	107	88
Lidingö 2015			
Högstadiet	647	603	93
Gymnasiet	631	450	71
Falkenberg 2015			
Gymnasiet	572	445	78

Artikkel ur tidskriften Idrott & Kunskap

Ger elit bredd? Och tvärtom – ger bredd elit? En ny undersökning från Ung Livsstil rätar ut frågetecknen.

Om målet är att så många ungdomar som möjligt ska spela fotboll – spelar det då någon roll om det i den aktuella kommunen finns ett A-lag på högsta elitnivå? Eller kan A-lagen på orten lika väl husera i någon av de lägre divisionerna? Forskarna på Ung Livsstil har ett gediget statistiskt underlag – drygt 13 000 högstadieungdomar - som bas då de besvarar frågorna. Och resultaten överraskar säkert många. Högst andel fotbollsspelande högstadieungdomar återfinns nämligen i Lidingö kommun (pojkar) respektive Sävsjö (flickor). Kommuner med allsvenska klubbar som Malmö, Helsingborg, Jönköping och Kalmar är det färre ungdomar som spelar (se tabell).

- Det är definitivt en myt att elit per automatik ger bredd. Det finns även skäl att sätta ett frågetecken bakom påståendet att bredd ger elit. Detta är komplexa frågor där ett flertal faktorer ofta spelar in, säger sociolog Ulf Blomdahl som är en av forskningsledarna på Ung Livsstil.

Om vi som sig bör tar damerna först så kan man alltså konstatera att lilla Sävsjö kommun – där det främsta A-laget spelar i divisions 3 – toppar listan över högst andel högstadieungdomar som spelar fotboll. I botten återfinns Malmö – med flerfaldiga svenska mästarna och Champions League finalisterna Rosengård som flaggskepp.

På pojksidan noteras samma fenomen. Lilla Lidingö kommun med 40 000 invånare och med öns främsta A-lag i division 3 toppar tabellen över högst andel högstadieungdomar som spelar fotboll. Klart före exempelvis Zlatan Ibrahimovic hemstad Malmö.

- Rosengård är ledande på damsidan – men i Malmö är det lägst andel flickor som spelar fotboll av de kommuner vi undersökt. Det kan dels bero på att laget till stor del är ihopköpt och saknar den lokala förankringen men också på olika sociokulturella faktorer. När det gäller pojksidan kan vi konstatera att det i dag i princip är lika många killar som spelar fotboll på högstadiet jämfört med för tjugo år sedan (ett par procents ökning) – trots Zlatan och trots SM-guld och Champions Leaguespel för Malmö FF på senare år.

Men en sak kan vi väl i alla fall slå fast – att bredd ger elit – eller? Nej, inte ens den sanningen håller för en närmare granskning enligt Ulf Blomdahl.

- Ta min sport bordtennis som jag kan bäst. Om hundra procent av ungdomarna spelade bordtennis så skulle förstås chanserna att få fram en bra elit öka. Men vid en ökning på tio procent är det inte säkert att den innefattar just de ungdomar som verkligen är beredda att satsa. Det är med andra ord inte heller givet att bredd ger elit, säger Ulf Blomdahl.

I kommande nummer av Idrott&Kunskap kan du läsa mer om förhållandet mellan elit och bredd – och bredd/elit.